

KVINDESTEMMERETS-BLADET.

Oversigt over Stemmeretsarbejdet i de Lande, der med Danmark er indtraadt i Alliancen.

Udgivet af Kvindevalgretsklubben.

Led af: »The International Woman Suffrage Alliance«.

Prisen fra Oktober 1910 til Oktober 1911 er 2 Kr.

Der udkommer et Blad en Gang om Maanednen.

Det kan bestilles paa alle Postkontorer.

Kommunal stemmeret for gifte kvinder i Sverige.

De svenske Kvinder har havt kommunal stemmeret helt siden 1862. Men den var ikke just meget værd. For det første var — og er fremdeles — den kommunale stemmeret i Sverige graderet efter indtægten, så at jo større indtægter man har, desto flere stemmer får man også. Oprindeligt var dette ubegrændset; det var på landet da ikke sjældent at en eneste stor skatteyder havde ligeså mange stemmer som alle de andre tilsammen. Senere indskrænktes stemmetallet så at i byerne ingen kunde have mere end 100 stemmer, på landet det 5dobbelte, og fra 1910 er den kommunale stemmeret yderligere begrændset, så at nu ingen, hverken i by eller på land, kan have mere end 40 stemmer. Da nu kvinderne som regel altid havde meget små indtægter, havde de vanskelig ved at gøre sig gjældende. Isamme retning virkede også, for det andet, at det overhovedet kun var et fåtal kvinder, som havde den minimalindkomst 500 kr., som behøvedes for at blive kommunalt stemmeberettiget. De fleste arbejderkvinder fortjente ikke så meget, og så godt som samtlige gifte kvinder var udelukkede; det blev altså i virkeligheden kun en liden skare ugifte overklassekvinder, som kunde nyde godt af den kommunale stemmeret. Det er da let forklarligt at denne stemmeret blev ganske lidet benyttet.

Fra og med 1910 er nu stillingen en anden. Dels er som allerede sagt, stemmeretten blevet yderligere begrændset, så at det findes større muligheder for kvinderne at gøre nogen indflydelse gjældende, dels er kvinderne nu også blevne valgbar til samtlige kommunale hyer, hvilket naturligvis virker stimulerende, og sidst men ikke mindst er ved et par særskilte lovændringer også de gifte kvinder kommet med.

Dermed gik det således til. Allerede i 1907 antoges lovforslaget om at kvinders skulde blive valgbar. Dette gav anledning til at Landsforeningen for kvinders politiske stemmeret 1908 besluttede at anmode det frisindede parti i rigsdagen om at vække forslag om at alle de gifte kvinder, hvis mænd havde kom-

munal stemmeret, også skulde få hver en stemme ved de kommunale valg. Hensigten hermed var hovedsagelig at gøre de gifte kvinder valgbar; nogen større indflydelse paa de kommunale valg kunde den ene stemme knapt give dem. Det frisindede parti bragte også dette forslag ind for rigsdagen; men det faldt. Derimod foreslog regjeringen samme år, at de gifte kvinder, som havde selvstændige indtægter, enten paa grund af eget arbejde eller på grund af særcie, også skulde få sin egen skatteseddel og dermed kommunal stemmeret. Tidligere havde det nemlig været så, at selv om en gift kvinde havde formue eller

Anna B. Wicksell.

arbejdsfortjeneste under sin egen rådighed, så blev hendes indtægt slået sammen med hendes mands; han alene betalte skatten for den samlede indtægt og han fik folgelig også stemmeretten for hele denne indtægt. Denne sammenslagning beroede på skattetekniske grunde: når indkomsterne sammenregnedes behøvede det skattefrie beløb kun at fratrækkes en gang; skulde skatten derimod beregnes særskilt for begge så skulde også begge få nyde godt af hver sit skattefrie beløb, og dette skulde medføre et ikke så uvæsentligt tab for stat og kommune.

Regjeringens forslag antoges af begge kamre. Det vilde imidlertid heller ikke indrømme den

omtalte skattelindring; det gik derfor ud på, at mands og hustrus indkomster fremdeles skulde sammenregnes, det skattefrie beløb kun engang fratrækkes, skatten altså beregnes på den samlede indkomst og først derefter fordeles på egtefællerne i forhold til hver enkelts indtægt. Et tal eksempel vil anskueliggøre det hele. De skattefrie beløb er i Sverige 450 kr. for indtægter under 1200 kr. og 300 kr. for indtægter mellem 1200 og 1800 kr. Indtægter under 500 kr. er aldeles frie for skat, giver derfor heller ikke stemmeret. Har nu en mand 1300 krs indtægt og hans hustru 500 kr., skulde skatten, om den beregnedes for hver enkelt særskilt, komme til at udgå af 1000 kr. for manden og bare 50 kr. for hustruen. Om derimod begges indkomst sammenregnes, blir den samlede Indkomst $1300+500=1800$, og her blir da intet skattefrit beløb; skatten beregnes på samtlige 1800 kr. Som man ser en ret stor forskel.

At dette regjeringens sammenregningssystem i realiteten også gjorde en stor forskel med hensyn til selve stemmeretsbetingelserne for de gifte kvinder, var der den gang få eller ingen som anede. Og de som muligvis vidste det, beholdt det omhyggelig for sig selv. Det gik næsten to år hen, inden kvinderne selv kom på det rene med sagen. Man havde altid gået ud fra som en selvfølgelig ting, at stemmeretten for de gifte kvinder skulde grundes paa samme betingelser som for andre mennesker, nemlig på en minimalindtægt af 500 kr. Det viste sig nu, da undertegnede en dag af en tilfældig anledning satte sig til at regne ud hvordan skat og stemmetal vilde stille sig for en gift kvinde ved forskellige indtægtskombinationer, at de gifte kvinder i virkeligheden nu kunde få sin kommunale stemmeret snart sagt på hvilken som helst indkomst, den være hvor liden den vilde. Det som behøvedes var bare at begges sammenregnede indkomst gik til mindst 500 kroner.

Et par tal eksempler igjen vil klargjøre dette. Om en mand har en indkomst af 490 kr., hustruen har 10 kr., så har de sammen de nødvendige 500 kr. Fra disse trækkes nu det skattefrie beløb 450 kr. Begges skattepligtige indtægt blir altså tilsammen 50 kr.